

Cinobanský občasník

Banány v „sáčku“

spracovanie odpadov

Viac na strane 4

S MATICOU VEDIEŤ VIAC

Viac na strane 5

ČAS BYLÍN

s Ľudmilou Hoffmanovou

strana 8

Foto: archív obce

INVESTIČNÉ PROJEKTY

Letné mesiace sú obdobím, kedy je najvhodnejší čas na realizáciu investičných projektov, ktoré si obec v rozpočtovom roku naplánovala. A tak sa v jednotlivých častiach našej obce objavili mechanizmy a robotníci, ktorí menia jej pôvodnú podobu a verejné priestranstvo. Zachytili sme ich práve v počiatočnom štádiu, a tak vám prinášame novinky v rubrike všimli sme si....

CHODNÍK A PARKOVISKO PRI ZDRAVOTNOM STREDISKU

Realizácia chodníka a parkoviska na pozemku medzi novým katolíckym kostolom a zdravotným strediskom zahŕňa vybudovanie novej parkovacej plochy zo zámkovej dlažby určenú pre parkovanie osobných motorových vozidiel, vybudovanie nového chodníka. Ide o plochu veľkú cca 255 m². Cena realizácie: 23 833,66 € s DPH. Termín realizácie: 5-6. mesiac 2018. Stavbu realizuje spoločnosť: STRABAG s.r.o. Zvolen. Spôsob financovania: z rozpočtu obce

Ďalšie plánované investičné akcie:

Dobudovanie dlaždeného rigolu na sídlisku v Cinobani, realizácia nového chodníka na cintoríne v Turičkách, oprava prelomenej cesty a oporného múru pri bytovke v Katarínskej Hute, oprava strechy na zdravotnom stredisku.

PRISPEJTE AJ VY K SKVALITNENIU OBSAHU VAŠICH NOVÍN

Všimli sme si ...

OPRAVA INTERIÉRU KULTÚRNEHO DOMU

Realizácia opravy kultúrneho domu v Turičkách zahŕňa dodanie materiálu, zemných prác, zvislých a kompletných konštrukcií, úpravy povrchov, osadenie nových podláh a dlaždíc, izolácie proti vode a vlhkosti, tepelné izolácie, stolárske konštrukcie.

Cena realizácie je 23 699,- € s DPH. Stavbu realizuje: Peter Imrovič PE-MA, Sídliisko 106/4, Cinobaňa. Termín realizácie: od 4.6.2018 – do cca 6 týždňov. Spôsob financovania: z rozpočtu obce

SANÁCIA OPORNÉHO MÚRU

Realizácia opravy oporného múru v Turičkách zahŕňa celkovú sanáciu oporného múru aj časti od hlavnej bráničky smerom ku zvonicike, čistenie muriva tlakovou vodou, pilierov, doplnenie skalnatej steny smerom k predajni, demontáž kovových plotových dielov, obrúsenie, náter, ich osadenie s novým ornamentálnym dobovým vzorom, osadenie žlabov pre odtok dažďovej vody, celková úprava terénu, výsev trávnej zmesi.

Cena realizácie: 24 835,85 € s DPH. Termín realizácie: od 25.4.2018 do konca 6. mesiaca. Stavbu realizuje spoločnosť: PS -NOVOPS a.s., Novomeského 5, Lučenec. Spôsob financovania: z rozpočtu obce.

V období od 7.5.2018 – 7.6.2018 prebieha v obci Cinobaňa rekvalifikačný kurz „Základy pôdohospodárstva a rozvoj vidieka“ pre 24 uchádzačov o zamestnanie

z obce Cinobaňa. Samotná výučba je rozdelená na dve časti. V rámci teoretickej časti výučby, ktorá prebiehala v Kultúrnom dome v Cinobani, boli účastníci kurzu oboznámení s teoretickými aspektami v rámci rastlinnej údržby a zakladania záhrad a verejnej zelene. Praktická časť pod vedením lektorky kurzu prebieha v časti obce Katarínska Huta, kde jednotliví UoZ vytvárajú novú výsadbu.

OHLIADNUTIE ZA UPLYNULÝM MESIACOM

DIVADELNÁ SEZÓNA HrCiNy 28.4.2018

Pokuta za hriech a Pre skúsenosť sú názvy dvoch divadelných hier, ktoré DS HrCiNa premiéroval v divadelnej sezóne 2017/2018. Obe predstavenia boli divácky veľmi úspešné. Aj keď žánrovo a tematicky veľmi odlišné. „Pokuta“ bola veselohrou s jednoduchou dejovou zápletkou, kým hra o spisovateľke B.S. Timrave dramatickou sondou do jej života a osudu. S hrami sme sa prezentovali nielen na domácej pôde, ale aj v okolitých obciach a školách. Pozvali nás dokonca aj do Domu Matice slovenskej v Lučenci a vo Filakove.

Obe hry sme predstavili aj na Regionálnej prehliadke Divadelná jeseň. Porota ich hodnotila veľmi pozitívne, a preto sme dostali pozvanie na krajskú prehliadku Zochova divadelná Revúca. Pre nás to bola obrovská česť dostať sa medzi najlepšie divadelné súbory kraja! My, dedinský súbor! Oproti iným súborom (napr. Brezno, Veľký Krtíš...) sme v podstate súbor v „plienkach“! Boli sme veľmi hrdí, že hráme našu „Pokutu“ pred profesionálnou porotou. Vypočuli sme si ich hodnotenie a cenné rady. Obsadili sme bronzové pásmo a odniesli sme si do budúcnosti inšpiráciu a ubezpečenie, že to, čo robíme, je dobré a má to zmysel.

Najväčšou odmenou však pre nás boli slová jednej neznámej diváčky, ktorá k nám prišla a povedala, že sa už dávno tak nezabavila a nech pokračujeme ... Veru, aj budeme. Už teraz rozmýšľame, čo s budúcou sezónou.... Prajeme si len, aby sme boli zdraví, tvoriví, Sime aby „písalo pero“ a vymyslela ďalšie super scenáre, aby nás obec naďalej podporovala a v zime nám v kultúrnom aj zakúrila, lebo v kabátoch sa skúša ťažko, a aby sme nestratili nadšenie, cit a srdce pre divadlo. Pretože HrCiNa každé svoje predstavenie odohrá srdcom!!!!

Mgr. Vladimíra Albertová, vedúca DS

Memoriál Jaroslava Sojku 21.4.2018

V telocvični Základnej školy s materskou školou Cinobaňa sa v sobotu 21. apríla konal v poradí tretí ročník stolnoteniseového turnaja Memoriál Jaroslava Sojku. Hlavnými organizátormi športového podujatia sú bratia Korimovci pod záštitou starostu obce Jozefa Melichera. Tento rok si účastníci tichou spomienkou pripomenuli aj smutné výročie smrti športovca a nadšenca, ktorého meno memoriál nesie.

Potom sa však už rozohrali boje za zelenými stolmi o to, kto prvý vyradí bielu loptičku zo súperovej strany. Žiaľ, do uzávierky novín nám nikto neposkytol informáciu o poradí víťazov.

Dôležité však je, že turnaj má stále svojich priaznivcov, a že sa pri stolnoteniseových stoloch stále radi stretávajú.

www.cinobana.sk

STAVANIE MÁJA

30.4..2018

Predvečer prvého mája rozkvitol nad námestím v Cinobani vysoko v oblakoch farebný máj. Zaspievali a zatancovali mu deti z materskej školy v Cinobani z FS Cinobanček a postavili ho naši hasiči.

CINOBANSKÝ KOTLÍK

5.5.2018

Stalo sa pravidlom, že prvú májovú sobotu sa na námestí v Cinobani stretávajú „fajnmekri“ a milovníci gulášov, aby ochutnali a pochválili ten najlepší v súťaži Cinobanský kotlík.

Tohto roku súťažilo 11 družstiev. Nič nenechávali na náhodu a v tvrdej a nekompromisnej konkurencii nepodcenili žiadny krok prípravy. Už hodinu popoludní lákali vôňu na námestie mnoho návštevníkov.

Dobrá príprava, možno precízny tréning, tajné prísady alebo láska vložená do varenia boli rozhodujúcimi faktormi, ktoré rozhodli o stupňoch víťazov.

Titul najlepší kuchári gulášu si odniesli členovia Poľovníckeho spolku Strieborná, ktorí sa súťaže zúčastňujú každoročne, ale vyhrať ju sa im podarilo až teraz.

Na druhej priečke sa tešili susedia z obce Točnica aj s pani starostkou Jankou Ivaničovou.

Na tretej priečke palec hore ukazoval usmiaty Julio Palík a jeho družstvo JP SPOLSTAV.

Diváci, tak ako po minulé roky udelili aj cenu diváka. Tú si z tohto ročníka odniesli Evženy (Spolok evanjelických žien). Finančný výťažok 202,00 EUR z ceny diváka putoval do miestnej Základnej školy s materskou školou Cinobaňa.

Ôsmy ročník sa niesol v duchu ekologického myslenia. Organizátori používali na akcii len ekologický a kompostovateľný jednorazový riad z cukrovej trstiny a lyžice z bioplastu. Pitný režim bol zabezpečený čistou vodou z vodovodu ochutenej citrónom a bylinkami a pilo sa z papierových pohárov. Na námestí boli rozložené a označené smetné nádoby na separovanie odpadu. V tomto smere však ešte návštevníci celkom nepochopili ich význam alebo nečítali označenia. Je to ešte dlhá cesta. Niekde však musí mať začiatok.

Návštevníci, ktorí reagovali na výzvu organizátora a na ochutnávku gulášov si priniesli svoju vlastnú keramickú misku z domu, boli zaradení do žrebovania o najkrajšiu misku. Tri výherkyne dostali zaujímavé EKO výrobky na nakupovanie a do domácností a knižné publikácie.

Organizátori ďakujú všetkým účastníkom podujatia za účasť, pomoc a podporu.

Foto: Maroš Kuric, OZ Cinobančan

SPOMIENKOVÉ OSLAVY

7.5.2018

Deň víťazstva nad fašizmom si občania obce pripomenuli na spomienkovej slávnosti pri pomníku padlých hrdinov v Cinobani za aktívnej účasti miestnej organizácie protifašistických bojovníkov, ktorá si kladie za povinnosť organizovať, podporovať a šíriť osvetu v oblasti neustáleho boja proti fašizmu, ktorý je stále opodstatnený aj po 73 rokoch. Čestnú stráž pri pomníku držali aj členovia Klubu vojenskej histórie Krasnogvardejci z Košíc.

STRETNUTIE HELIGÓNKAROV

12.5.2018

Už v poradí 11. ročník folklórneho podujatia Stretnutie heligónkarov prilákalo druhú májovú nedeľu do kultúrneho domu v Cinobani mnohých návštevníkov. A nielen ich. Podujatie si za roky vybudovalo slušnú úroveň, a tak láka aj hudobníkov, aby sa na ňom prezentovali. Tento ročník bol zatiaľ najbohatší na počet účinkujúcich, a tak sa ich na pódiu vystriedalo viac ako 60. Adekvátne k tomu sa aj natiahol čas celého programu. Veď každý, kto prišiel, chcel predviesť svoje umenie hry na heligónke. Snáď nám to diváci odpustia. Boli to však zväčša milovníci tohto nástroja, ktorí ho dokážu počúvať celé hodiny.

Začiatok podujatia otvorili domáci hudobníci Zuzka Furmanová, Janko Podhora, Rudolf Spodniak, bratia Mahútovci Janko a Juraj, Peter Boroš ml., František Gajdoš.

Vyvrcholením večera boli rozkazovačky trochu nevšedne. Petrovi Borošovi a jeho heligónke rozkazovali tri pekné dievčatá Kristínka Skýpalová, Adka Karáseková a Sonička Borošová.

Počas celého večera divákov zabával a sprievodným slovom dopĺňal program Pavel Holík z Očovej.

Za pomoc a podporu podujatia ďakujeme Ľubici Adámekovej, Paľkovi a Marienke Korimovcom, Olinke Gablasovej, Petrovi Staníkovi, Miroslavovi Furmanovi, Daniele Klinčokovej s rodinou, rodine Podhorcevej, poslancom OZ, zamestnancom obce.

Program bol organizovaný s finančnou podporou Banskobystrického samosprávneho kraja.

Prípravila a spracovala Silvia Očovánová

BANÁNY V „SÁČKU“

spracovanie odpadov /pokračovanie z minulého čísla/

PLASTY

Zložky vyseparovaného komunálneho odpadu sa v zbernom dvore v Breznicike triedia podľa spracovateľskej druhotnosti a požiadaviek recyklačného priemyslu. Ak sa zameriame na zložku plasty medzi recyklovateľné patria: igelitové vrecia, prepravky, fľaše od nealko nápojov, nápojové obaly (mlieko, džús), tzv. tetrapack, tvrdené plasty (napr. záhradný nábytok), drogistické obaly, mäkké fólie, vrecia (sáčky), zmršťovacie a obalovacie fólie (napr. sáčky od cukríkov).

Nerecyklovateľné: autoplasty (blatníky, nárazníky a pod.) a plast kombinovaný s inými materiálmi.

Triedený a ukladávaný plast by nemal byť znečistený ropnými látkami alebo biologicky rozložiteľným odpadom. Plasty sa nemusia doslovne umyvať, ale obsah plastových nádob by mali spotrebitelia úplne vyprázdniť. Aby sa ďalej pri manipulácii neznečisťovali "čisté plasty", prípadne triediaci pás, linka, zberové auto, čo samozrejme vedie k zvyšovaniu množstva komunálneho odpadu. Na linke sa vytriedené plasty ešte dotriedujú. Najväčší záujem zo strany odberateľov je o PET fľaše. Tie sa triedia podľa farieb – biela, zelená, modrá, olejová a mix (ružová, hnedá). Následne sa lisujú do balíkov a expedujú odberateľom. Triedia sa aj „sáčky“ a igelitové tašky. Tie sú však z materiálov, o ktoré nie je zo strany ďalších spracovateľov veľký záujem. Najlepšie riešenie do budúcnosti je snažiť sa používať tento druh plastu čo najmenej. Vymeniť ho za papierové, textilné vrecúška a tašky. Túto filozofiu sme už v minulých číslach niekoľkokrát spomenuli. Na Slovensku sa spracovaním plastového odpadu zaoberá niekoľko firiem. Vstupom nového zákona do platnosti niektoré podmienky zlepšili, iné zhoršili.

Z PET fliaš sa vyrábajú vlákna – z nich potom koberce alebo aj oblečenie. Z fólií, vreciek alebo tašiek opäť fólie. Z tvrdých obalov (krémy a pod.) sa vyrábajú palety na tovar. Zvyšky, ktoré sa nedajú inak využiť, sa používajú na výrobu zatravnovacích dlaždíc alebo alternatívneho paliva (v zmesi s inými zložkami odpadu do cementárni a pod.).

Plasty je možné využiť energeticky – spaľovaním. Z hľadiska ekonomiky aj ekológie má samozrejme prioritu recyklácia. Niektoré inak nevyužiteľné typy plastov sa využívajú aj ako alternatívne palivo. Pri spaľovaní je problémom obohatenie plastov rôznymi látkami, ako sú zmäkčovadlá, farbivá a stabilizátory. Tie často obsahujú ťažké kovy (hlavne kadmium a zinok). Pri spaľovaní sa ťažké kovy uvoľňujú do ovzdušia a zostávajú v popole. Pri nedokonalom spaľovaní plastov (pri nízkych teplotách - preto je spaľovanie v domácnosti ešte nebezpečnejšie ako v spaľovniach odpadu) vzniká aj veľa oxidu uhoľnatého (CO). Tento plyn je jedovatý - je schopný viazať sa na krvné farbivo hemoglobín, čím znemožňuje prenos kyslíka krvou, čo môže viesť k vnútornému uduseniu. Spaľovaním plastov sa uvoľňujú aj uhľovodíky, ktoré prispievajú ku vzniku fotochemického smogu. Ďalším nebezpečenstvom je unik ftalátov, ktoré majú schopnosť kumulácie v ľudskom tele. Pri spaľovaní vznikajú aj monoméry (chemicky jednoduchšie látky) príslušného plastu. Horením PVC vzniká kyselina chlorovodíková (HCl), ktorá silne dráždi horné dýchacie cesty a pri nedokonalom spaľovaní aj monomér PVC-vinylchlorid (dokázaný karcinogén). Dym obsahuje aj karcinogénne dioxíny. Uvoľňuje sa aj plyný chlór, či ešte agresívnejší fosgén (známy ako bojový plyn). Vysoké koncentrácie majú za následok poleptanie pľúc a okamžitú smrť, nižšie vedú k ochoreniam dýchacích ciest.

Tetrapack zaraďujeme medzi plasty. Aj tu platí zásada celkového vyprázdnenia, prípadne prepláchnutia. Na Slovensku sa spracovaniu tetrapackových obalov zaoberá len jedna firma. Výsledkom ich spracovania sú Tetra-K dosky používané ako stavebný materiál.

Polystyrén nepatrí medzi plasty! Na výrobu a likvidáciu polystyrénu sa spotrebuje 7-násobne viac vody, viac energie a z toho plynúcich škodlivých emisií ako na výrobu porcelánu. EÚ chce výrobu jednorazových obalov na potraviny zakázať!

Sklo

Čo sa týka skla, medzi recyklovateľné patria: obaly od alko a nealko nápojov, zaváraninové poháre, tabuľové sklo, okenné sklo. Nerecykluje sa sklo lepené, s drôtenou zložkou, varné sklo, televízne obrazovky, porcelán, keramika, tabuľové zrkadlá, auto zrkadlá.

Papier

Recyklovateľné sú noviny, časopisy, korešpondencia, zošity, katalógy, knihy, baliaci papier, papierové sáčky, katóny, škatule, lepenky.

Medzi nerecyklovateľný papier patrí indigo, etikety, nálepky, preložky od vajec, použité pampers a hygienické vložky. Opäť platí zásada neznečistenia! Problém je aj s mokrym papierom, ktorý sa nedá lisovať a je určený na vyhodenie do komunálu. Preto združenie pre likvidáciu odpadu apeluje na obce, aby stojiská na kontajnery boli prekryté strieškou. Často sa stáva, že ľudia síce papierový odpad vhodia do kontajnera na papier, ale ten nechajú otvorený, nezavrú za sebou poklop a v prípade dažďa alebo sneženia je celý obsah kontajnera znehodnotený, čím vychádza nazmar snaha ostatných občanov, ktorí túto zložku poctivo triedia. Znehodnotený papier zvyšuje objemové čísla komunálneho odpadu, za ktorý si obec musí platiť.

ELEKTRO ODPAD

Elektronické prístroje sú zmesou stoviek materiálov, z ktorých mnohé obsahujú ťažké kovy (olovo, ortuť, kadmium a berylium), a tiež nebezpečné chemikálie. Často sú tiež používané PVC plasty (napr. mobilný telefón obsahuje 500 až 1000 komponentov). Tieto prístroje sa pri spracovaní rozoberajú na jednotlivé súčasti a tie sa následne recyklujú alebo znovupoužívajú.

Staré alebo nespotrebované lieky a liečivá (ale aj ihly, injekčné striekačky a pod.) je nutné odnášať do lekární, kde sú triedené a zhromažďované a následne zlikvidované v špecializovaných spaľovniach odpadov.

BIOLOGICKÝ ODPAD

Patria sem: zvyšky ovocia a zeleniny, šupky zo zeleniny a ovocia, kávové a čajové zvyšky, vaječné škrupiny, starý chlieb, bezmäsité zvyšky jedla, škrupinka z orecha, kvety, tráva, listie, drobné konáre, mladá burina, piliny, hobliny, vata, drevený popol, vlasy, chlpy, trus malých zvierat, papierové vrecko znečistené zeleninou, ovocím, maslom, džemom, použitá papierová vreckovka a servítka a v malom množstve aj drevitá vlna, triesky, hnedá lepenka, novinový papier a pod.

Nepatria sem: šupky z citrusového ovocia (pozn.: banány nie sú citrusy a navyše šupky obsahujú veľa pre pôdu užitočného draslíka), mäsité zvyšky jedla, kosti, kamene, obväzy, cigaretové ohorky a pod.

Recyklácia biologicky rozložiteľného odpadu spočíva v kompostovaní, ktorého výsledkom je vznik prírodného hnojiva. Paradoxom je, že tento druh odpadu, ktorý sa rozloží v prírode bez negatívnych dopadov na životné prostredie, skládkovaním s ostatnými zložkami negatívne vplyva na ostatné skládkované zložky odpadu.

Biodpad tvorí 45% hmotnosti v celkovom množstve komunálneho odpadu!

Spaľovanie? Dym vznikajúci pri horení listia alebo trávy obsahuje oxid uhoľnatý (CO), uhľovodíky a dechtové látky

OBALY

Každý obal je vyrobený z nejakého materiálu a môže byť nejasné, z čoho je ten-ktorý obal vyrobený. Preto sú na obaloch rôzne značky, ktoré nás informujú, čo máme s konkrétnym obalom po použití spraviť. Šípky s číslom alebo skratkou nás informujú, z ktorého materiálu je obal vyrobený.

Zelený bod (Grüne Punkt)

Veľmi často sa chápe ako ekoznačka, ktorou však v skutočnosti nie je. Táto značka sa vzťahuje iba k obalu a hovorí, že výrobca obalov zaplatil servisný poplatok do národného systému za spätný odber obalov k recyklácii, pokiaľ sú odhodnené do zvláštnych kontajnerov alebo odovzdané do zberných dvorov. Úspešnosť teda závisí na spolupráci s obcami a na tom, ako sa separovaný zber obalov vykonáva.

Panáčik s košom

Panáčik s košom vyjadruje, že použitý obal máme hodiť do príslušnej nádoby na odpad.

Trojšípkový symbol

Trojuholník s nevyplnenými čiarami označuje výrobky alebo obaly zhotovené z recyklovaných materiálov. Trojuholník s čiernymi čiarami je pre výrobcov povinnosťou, na výrobku musí byť vyznačené, z ktorého materiálu je vyrobený.

Čo znamenajú čísla v trojšípkovom symbole?

Číslo v trojuholníku a písmena pod ním označujú druh materiálu.

1 – PET – polyetylén tereftalát, 2 – PE-HD – polyetylén vysokej hustoty (z angl. high density), 3 – PVC – polyvinylchlorid, 4 – PE-LD – polyetylén nízkej hustoty (z angl. low density), 5 – PP – polypropylén, 6 – PS – polystyrén, 7 – PBT – polybutylén tereftalát, ostatné druhy umelej hmoty, 8 – PC – polykarbonát

ZNIŽUJ - ZNOVUPOUŽÍVAJ - ZRECYKLUJ

Pripravila a spracovala Silvia Očovánová

MOSTY dobra a zla

Jednoduché, obyčajné slovo. Keď ho vyslovím, chtiac či nechtiac sa ocitnem v spomienke, keď sme ako deti prehŕňali husi a kozy na pašu cez kamenný most, ktorý prekryval koryto nevelkého potoka a spájal breh konca našej ulice s brehom poľa. Gazdovia ho využívali od Božej jari do neskorej jesene ako každodenný dotyk s prírodou, bez ktorého by poľnohospodárske práce, ani úcta jedného k druhému neboli možné. Preto mosty boli, sú a navždy zostanú tými symbolmi, ktoré spájajú brehy obcí, miest, krajín i svetadielov po súši, po moriach i v zduchu. Mosty, po ktorých kráčame, presúvame sa z jednej strany na druhú, cítime ich pod nohami ako oporu, istotu bezpečného prechodu. Často ich dávam do súvisu s existenciou ľudského života, medzi ktorým pôsobia dva brehy dobra a zla.

Práve medziľudské vzťahy sú tie mosty, ktoré merajú šírku, dĺžku, výšku a hĺbku našej duše, srdca, ako sme si blízko, koľko sme si vzdialení. Odpoveď....? Na mile vzdialení, keď si nedokážeme odpúšťať, urovnať nezhody, trenice, nedorozumenia. Keď nedokážeme pochopiť, že ten druhý „je iný ako ja“, ale tiež je človek. Mali by sme sa vzájomne rešpektovať, neposudzovať, uznať dobré vlastnosti tých druhých, hľadať

zmierenie, odpustenie, nešetriť dobrým slovom, pre ktoré nikdy nie je neskoro. Keď veľakrát stojíme ako obarení v čudnej neistote komu veriť či neveriť, uchytiť sa od prekvapenia či čakať na rozuzlenie. Ono nakoniec príde samo, pretože každá senzácia, lož, netrvá dlhšie ako tri dni a príde ďalšia, aby zamestnávala jazyky, ktoré síce kosti nemajú, ale kosti lámu.

Som presvedčený, že sú aj u nás, našťastie, v nevelkom množstve, za drvivou väčšinou občanov, pre ktorých je čisté a pravdivé slovo chlebom každodenným. Nemožno však zastierať ani nepočuť vulgarizmy, ktoré urážajú občana, ktorý je viac ustarostený od svojich problémov, starostí o zdravie a existenciu rodiny.

Pravda, sme len ľudia s dobrými i zlými vlastnosťami, riešiteľnými i neriešiteľnými zdravotnými, rodinnými i osobnými problémami. Preto nemá nikto právo súdiť, ale hľadať mosty porozumenia podľa našich predstáv, prianí, po ktorých všetci túžime. Aby sa brehy dobra čoraz viac k sebe zbližovali cez mosty rešpektu, úcty jeden k druhému a priali si len a len to najlepšie. Aby naša spoločnosť z roka na rok, zo dňa na deň menila svoju tvár ku kráse a k spokojnosti občanov. Aby nestrácala krok zo susediacimi krajinami, čo si nikto z nás neželá, ba ani nezaslúži.

S pozdravom pre všetkých Jozef Varga

S MATICOU / vedieť viac

„Ó, drahá vlasť, ktorá si ma zrodila...“
„Ó, cara patria, qual me genuisti...“

Samuel Mikovín mal zemiansky pôvod, a preto hrdo používal vlastný erb, ktorý pripomína erb mesta Lučenec. Mikovínovský erb je veľmi pozoruhodný.

V modrom poli je na zelenej zemi zlaté hniezdo, v ktorom sedí starý pelikán, okolo ktorého sa túli viacero hladných mláďat. A starý pelikán, aby zachránil hladné mláďatá od smrti, poraní si vlastné telo a svojou krvou ich začne kŕmiť. Nad pelikánčatmi je po ľavej strane zlatá hviezda a po pravej strane zasa strieborný polmesiac. Rám štítu je taktiež bohatý, čo poukazuje na jeho heraldickú mladosť. Nad šišakom, ktorý obklopujú geometrické ozdoby, je koruna a nad ňou vták majúci roztriahnuté krídla a v pravicu drží strelu obrátenú hrotom nadol.

(Pokračovanie v budúcom čísle)

Kto bol SAMUEL MIKOVÍN?

Mgr. Vladimíra Albertová, predsedkyňa MO MS Cinobaňa

Životopisné miniatúry slovenských kultúrnych dejateľov z 18. až 20. storočia

135. výročie úmrtia / SAMO CHALUPKA

Spracoval Jozef Varga

Narodil sa 27.2.1812 v Hornej Lehote na Pohroní, kde i zomrel 10.5.1883.

Patrí k popredným slovenským básnikom. Jeho básnická tvorba má pre slovenský kultúrny a literárny život veľký význam najmä preto, že v nej vyslovoval myšlienky odporu nášho ľudu proti feudálnemu spoločenskému poriadku, ktorý v Uhorsku bol ešte v prvej polovici XIX. storočia.

Medzi jeho básňami máloktorá je výtvorom jedného momentu, menovite básne historické sú plné štúdia a bádania. Hlboko vnikol do pokladov národnej reči aj prstonárodnej poézie, piesní aj povestí, povier, porekadiel, prípráv, vedel určiť i starobylé výrazy, obyčaje, piesne i povesti.

V básňach, ktoré písal po uzákonení spisovnej slovenčiny r. 1843, spomína útlak slovenského ľudu a súčasne vyslovuje nádej, že sa Slovensko oslobodí spod národného a sociálneho útaku. Pre takto vyslovovanú vieru v krajišiu budúcnosť slovenského ľudu bol **Samo Chalupka** našim obľúbeným básnikom a ľud recitoval jeho verše vždy, keď mu bolo najhoršie.

Výber z tvorby: BOJ PRI JELŠAVE

Hrdinská báseň „Boj pri Jelšave“ uverejnená v časopise „Sokol“ r. 1861 upomína na boje Turkov na Slovensku, o ktorých spievala stará ľudová pieseň zachovaná v týchto veršoch. „Poniže Jelšavy zelené moravy, dolu nimi tečie potôčik krvavý ...“, a podľa ktorých Samo Chalupka zložil svoju báseň.

Poniže Jelšavy
zelené moravy
a na tých moravách
vejú dve zástavy

Nad jednou zástavou
blyští sa križ svätý
pod križom slovenské
šíkom stoja čaty.

A nad druhou mesiac
svieti si zvysoka
pod mesiacom Turci
tá zbojníč divoká.

TÝMTOViac informácií a fotografií na:
www.zscinobana.edu.s**ŽIJE NAŠA ŠKOLA****ZLO VOJNY TREBA PRIPOMÍNAŤ
AJ DNEŠNÝM DEŤOM**

Dnešná mládež si myslí, že sa ich už udalosti II. svetovej vojny netýkajú. Nevedia si jej hrôzy predstaviť a pamätníci už pomaly ale isto vymierajú. Zlo vojny sa však týka nás všetkých, a preto ju treba pripomínať aj dnešným deťom.

Naša škola si tiež výročie ukončenia vojny pripomenula rôznymi akciami. V pondelok 7.5.2018 sme sa rozdelili podľa veku. Tí menší z I. stupňa si najprv padlých vo vojne uctili pri našom pomníku a potom maľovali na chodník vojnový a mierový život. Tieto aktivity sa realizovali v spolupráci so ZO SZPB. Starší žiaci po jednotlivých triedach spolu s triednymi učiteľmi besedovali o vojne, a potom si pozreli filmy s tematikou II. svetovej vojny.

Aktivity pokračovali 17.5. 2018 literárno-dejepisnou exkurziou. V divadle vo Zvolene sme si pozreli divadelnú hru Denník Anny Frankovej, ktorá v nás zanechala hlboký dojem. Záverečnou bodkou bola návšteva Múzea SNP v Banskej Bystrici. Tu nás sprevádzal veľmi príjemný mladý lektor Jakub, ktorý žiakom cez príbehy stručne a jasne priblížil udalosti pred vojnou a počas vojny.

Mgr. Vladimíra Albertová

MAREC – mesiac knihy

„Každý máme z čítania to, čo si zaslúžime a na čo stačíme.“ A. Matuška
Čítanie je v dnešnej modernej dobe medzi deťmi nie veľmi populárne. Do rúk zoberú radšej mobil či tablet ako knihu. Radšej pozerajú videá, filmy, spoty či zahrajú si hry. Nechýbajú im písmenká, texty, obrázky, ale najmä vôňa knihy, ktorá je špecifická a jedinečná.

Symbolom knihy a čítania je mesiac marec. Aj v našej škole sa vtedy snažíme venovať zvýšenú pozornosť čítaniu a snahe vyvolať u detí záujem o knihy. Pripravili sme mnohé zaujímavé akcie. Okrem návštevy školskej a miestnej knižnice sme spolupracovali aj s MO Matice slovenskej dňa 7.3. Čítame s Maticou pre žiakov MŠ a I. stupňa.

12.3. čítala celá škola. Počas hodinového čitateľského maratónu sme prečítali 132 strán. Podobná akcia bola 26.3. – Čítame ostošesť. Žiaci I. stupňa čítali celý deň počas vyučovacích hodín aj prestávok rozprávky P. Dobšinského. Prečítané príbehy stvárnili aj výtvarne. V tento deň sme pozvali do 5. ročníka aj p. starostu Jozefa Melichera a kultúrnu pracovníčku Silviu Očovánovú, ktorí žiakom čítali povesti.

Záujem o čítanie však nestačí vzbudzovať len v škole. Spolupráca musí byť aj s rodičmi, ktorí by tiež mali deti v čítaní podporovať. Či už kúpou knihy alebo prečítaním rozprávky pred spaním. Všetkým sa nám to určite vráti.

Mgr. Vladimíra Albertová,
koordinátor čitateľskej gramotnosti**CENA PRIMÁTORA**

V utorok 27.3.2018 bol úspešný deň pre Detský divadelný súbor Athéna. Konala sa totiž divadelná regionálna prehliadka detskej tvorivosti Rozprávková skrinka v Poltári. Divadelný súbor Athéna sa predstavil dvomi hrami – Wifi nad zlato, za ktorú získal strieborné pásmo. Hra približuje problémy dnešnej mládeže – čo sa stane, ak nefunguje internet? Režijne ju so žiakmi pripravila Mgr. Vladimíra Albertová.

Druhá hra V kine bola úspešnejšia. Nacvičila ju Mgr. Zuzana Danková a diváci ju mohli vidieť na Vianočnej besiedke. Zobrazuje problém prvej lásky – čo robiť na rande, keď v kine nie sú vedľa seba dve miesta voľné? Hra získala zlaté pásmo a Cenu primátora mesta Poltár. Postúpila do Žiaru nad Hronom, kde detskí divadelníci obsadili bronzové pásmo.

Mgr. Vladimíra Albertová

ROZPRÁVKOVÁ ŠKOLA V PRÍRODE

V dňoch 30.apríla – 4.mája 2018 sa žiaci 1.-4.ročníka zúčastnili ŠKOLY V PRÍRODE v Nitrianskom Rudne v hoteli Baník, ktorý leží priamo pri vodnej nádrži. Prvé kroky zaviedli malých bádateľov do ARBORÉTA BOROVIČKA HORA vo ZVOLENE. Tu obdivovali rozmanitosť stromov a kríkov, rozárium s množstvom druhmi ruží, ale aj množstvo sukulentov a kaktusov. Potom zamierili do TRAMPTÁRIE-svojej rozprávkovej školy. Privítali ich animátori - rozprávkové postavičky. Okrem klasického vyučovania sa priučili aj kráľovským remeslám, vyrábali šperky, zdobili kamienky, zhotovovali darčeky z farebného papiera, vyskúšali si lukostreľbu, chôdzu na chodúľoch, autička PlasmaCar, jazdu na koni či základy sebaobrany. Počas týždňa si nacvičili krátke divadelné predstavenie, ktorým sa predstavili svojim kamarátom.

Na gazdovských dvoroch v dedinke MÁČOV mali možnosť vidieť prácu včelárov, pekárov, výrobu váľkov na stavbu domov, výrobu smoly, vyskúšali si mlátenie obilja cepmi. Jeden zo sprievodcov, pán Javorček, v roku 1962 žil na internáte v Katarínskej Hute a pracoval v tunajšej sklárni.

Naši žiaci športovali, súťažili, ale aj ukázali svoj talent v Tramptárijskej show.

Navštívili BOJNICKÝ ZÁMOK a uvideli predstavenie VLÁDCA ČASU. Nezabudnuteľným zážitkom bolo fárane do hnedouhoľnej bane Čigel a prehliadka HORNONITRIANSKEHO BANSKÉHO SKANZENU s odborným výkladom.

O našich žiakov bolo dobre postarané. Bývali v čistučkých izbách s novým nábytkom, s vlastným sociálnym zariadením a televíznym prijímačom. Stravu dostávali päťkrát denne, pitný režim bol zabezpečený počas celého dňa, zdravotná služba bola k dispozícii 24 hodín. Deň sa začínal o 7,00 budíčkami a rannou rozvíčkou, aktivity končili o 21,00. Nasledovala večerná hygiena a uloženie na spánok, o 22,00 bol už nočný klud. Týždeň v škole v prírode ubehol ako voda. Spomíname na našich animátorov: Chrumku a Jožka, na kamarátov z Martina a z Plaveckého Štvrtku. Už teraz sa tešíme, že o rok sa nám snáď pošťastí navštíviť školu v prírode zas. Na rade sú teraz prváci. Treba poďakovať MŠ SR, ktoré dotovalo každého žiaka finančným príspevkom 150 eur.

Mgr. Zdenka Weisssová – pedagogická vedúca ŠvP

DEŇ ZEME

22. apríla oslavuje naša planéta už niekoľko desaťročí **Svetový deň Zeme**. V tento deň sa na celom svete konajú rôzne podujatia, ktorých cieľom je pripomenúť si *krehkosť našej planéty*.

Stalo sa tradíciou, že aj naša škola sa zapája do rôznych aktivít, ktorými vyjadrujeme svoje presvedčenie, že osud našej planéty nám nie je ľahostajný.

Tento rok sme si spomínaný deň pripomenuli 27.4.2018. Celá škola vyšla von, pobrali sme náradie - motyky, hrable, metly...a pustili sa do upratovania, sadenia, čistenia areálu školy. Všetci boli veľmi šikovní...tí menší zbierali papiere, odpad, kreslili na asfalt, väčší čistili pocitový chodník, sadili kvety, bylinky, čistili jazierko, bežeckú dráhu, doskočisko, ale dali do poriadku aj altánok. Nesmieme zabúdať na tých, ktorí pracovali v skleníku a pri kompostoviskách. Veľká vďaka a obdiv patrí teda žiakom, učiteľom, kolégiu a aj rodičom, ktorí nám prišli v spomínaný deň trochu pomôcť ☺ Žiaci svojou aktívnou účasťou a prístupom k jednotlivým aktivitám dokázali, že aj im na našej Zemi a jej pokladoch záleží. Aj oni si uvedomujú, aké cenné dary nám poskytuje naša Zem. Avšak zemské zdroje nie sú nevyčerateľné, preto ich chráňme pre budúce generácie ľudí a ostatných tvorov žijúcich na Zemi! Na budúci rok si to zopakujeme.

Mgr. Monika Černáková, Mgr. Marcela Gelieňová

UJO POĽOVNÍK V MATERSKEJ ŠKOLE

Škôlkari majú radi prírodu, a preto sa v jedno utorkové dopoludnie vybrali v sprievode uja poľovníka do lesa. Pán Jozef Suja deťom priblížil zaujímavým rozprávaním, ako žijú zvieratá v lese, aká je úloha poľovníka, nielen zver loviť, ale sa o zver aj starať. Porozprával im o priebehu poľovačiek, aké piesne a popevky si na poľovačkách spievajú a zahral im ich melódie na trúbke. Deti pozorovali stopy zvierat, učili sa rozoznávať a rozlišovať stromy, ako sa majú v lese správať a les ochraňovať. V lese sme si nazbierali prírodniny, ktoré neskôr využijeme pri výrobe rôznych výrobkov. Na okraji lesa sme poznávali liečivé bylinky, z ktorých sme si uvarili v škôlke chutný čaj.

NAPÍSALI STE NÁM

SLOVENSKÝ ZVÄZ ZDRAVOTNE POSTIHNUTÝCH V CINOBANI OSLAVOVAL

Dňa 12. 04. 2018 Základná organizácia Slovenského zväzu zdravotne postihnutých v Cinobani, pozvala svojich členov na výročnú členskú schôdzu.

Bol krásny aprílový slnečný deň, ako stvorený na prácu v záhradkách. Mali sme obavy, či naši členovia nedajú prednosť tejto práci. Nestalo sa tak. Účasť bola veľmi dobrá.

58 našich členov dalo prednosť tejto akcii a spoločnému stretnutiu. Pripomenuli sme si v spomienkach oslavy MDŽ, ako i Deň matiek - na rozhraní týchto sviatkov.

Každá žena - matka pri tejto príležitosti sa potešila krásnemu kvietku. K dobrej nálade prispeli i žiaci našej školy, pod vedením Bc. Zdenka Weissa, poéziou a piesňami.

Hlavným bodom programu bolo pripomenúť si 20. výročie založenia tejto organizácie v obci Cinobaňa.

V marci 1998 zakladateľkou, ako i prvou predsedníčkou, tejto organizácie bola pani Anna Dekréťová.

Prostredníctvom kroník sme sa vrátili v spomienkach 20 rokov dozadu a pripomenuli si činnosť a históriu tejto organizácie.

Ako spomienku na toto výročie každý člen dostal medovníkové srdiečko, krásne vyzdobené napísaným výročím "20", zabalené ako darček. Odmenili sme aj jubilantov pri okrúhlych výročiach.

Naše členky výboru pripravili na občerstvenie výborný kotlíkový guláš, na ktorom sme si všetci pochutili. Po spoločnej debате o minulosti i prítomnosti, sme sa rozišli bohatší o spomienky a krásny zážitok zo spoločného posedenia.

Súčasne sme sa pripravovali na ďalší deň 13. apríla "Deň Narcisov". Pred KD v Cinobani ako každý rok sme previedli zbierku "Liga proti rakovine". Tento deň nám však počasie neprialo, bolo chladno, ale najväčší problém bol dážď. Boli sme na voľnom priestranstve a zbierku sme museli predčasne ukončiť. Boli sme však spokojné, že sme prispeli k dobrej veci.

Darina Belovová, predsedkyňa ZO-SZZP Cinobaňa

NA SCHÔDZI DLHOROČNEJ ORGANIZÁCIE

Je krásny slnečný deň 12. apríl 2018. V kultúrnom dome prebieha výročná členská schôdzka Slovenského zväzu zdravotne postihnutých. Tajomníčka p. Deáková privítala prítomných členov, oboznámila s programom rokovania. Schôdzku prišli pozdraviť aj žiaci tunajšej školy s p. vychovávateľom Weissom svojim milým programom. Škola to pre nás zabezpečuje pravidelne pri všetkých schôdzkach organizácií.

P. predsedkyňa Belovová v pracovnej časti prečítala správu o činnosti organizácie, o hospodárení a program činnosti na tento rok. Členov oboznámila so skutočnosťou, že organizácia už pracuje v obci 20 rokov, členská základňa sa rozrastá, hoci na druhej strane vzhľadom na vek a zlý zdravotný stav mnohí odišli do večnosti.

Táto organizácia neorganizuje nijaké zájazdy, ani návštevy kultúrnych podujatí, ale na druhej strane sa príkladne stará o svojich členov rôznymi pozornosťami, ako sú mikulášske darčeky, kvety ku MDŽ. Svojich jubilantov pravidelne polročne odmeňuje krásnym kvietkom, prispieva ku rôznym akciám v obci, pri rozlúčke so svojim členom zakúpi kyticu a pod.

Aj dnes zažili členovia milé prekvapenie, keď pri príležitosti 20.

výročia založenia organizácie boli obdarovaní perníčkom a žienky dostali krásny karafiát z príležitosti MDŽ a Dňa matiek.

K dobrej nálade prispel aj výborný guláš, kávačka či koláčik. Ďakujeme za toto príjemne strávené popoludnie hlavne výboru organizácie.

Viera Korimová, členka organizácie

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Jubilanti

V mesiacoch máj a jún sa dožívajú životných jubileí

- ✚ Ján Svrček
- ✚ Emil GAJDOŠ
- ✚ Jozef BIELY
- ✚ Anna ZDECHOVÁNOVÁ
- ✚ Miroslav JAMNICKÝ
- ✚ Ivan SALAJ
- ✚ Božena ČÁNIOVÁ
- ✚ Július GOMBALA

*Mnoho zdravia, šťastia, spokojnosti a pohody
v kruhu blízkych prajú členovia*

*Komisia pre občianske záležitosti pri
OZ v Cinobani.*

Narodili sa

Teo Hríň, Ján Hrbeň, Ondrej Oláh, Jozef Horváth

Opustili nás

**Marek Faltan, Vladimír Salaj,
Mária Šufliarska, Terézia Urbančoková, Mária Kováčiková, Elena Lenhartová,
Július Moravčík, Igor Trnka**

Čeť ich svetlej pamiatke.

Nasledujúce číslo **Cinobanského občasníka** vyjde na prelome mesiacov **júl a august 2018**. Informácia pre dopisovateľov: Uzávierka

čísla XIV/4 je do **15. júla**.

MUDr. Peter Oľšiak oznamuje občanom ordinačné hodiny v ambulancii všeobecného lekára v Cinobani:

Pondelok : 7:00 - 13:00 / 13:30 - 15:00
Utorok: 7:00 - 13:00 / 13:30 - 15:00 / administratíva
Streda: 7:00 - 13:00 / 13:30 - 15:00 / administratíva
Štvrtok: 7:00 - 13:00 / 13:30 - 17:00
Piatok: 7:00 - 13:00

Telefonický kontakt: 047/43 95 155

Pošta Cinobaňa oznamuje zmenu otváracích hodín pre verejnosť:

Pondelok, utorok, štvrtok, piatok
8:30 – 12:00, 12:30 – 14:30 hod.
Streda: 8:15 – 12:15, 15:15 – 17:00 hod.

okienko zdravíčka / Čas bylín

s Ludmilou Hoffmanovou
z Katarínskej Huty

Dni sa predlžujú a všetko živé, čo rastie zo zeme, naberá na sile, ktorej veľmi pomáha aj slniečko. Toto obdobie je ideálnym časom na zber liečivých bylín.

Voľakedy ľudia kosili lúky po zakvitnutí tráv, aby sa tie mali možnosť vysemeniť, a tak neustále obnovovať. Medzi nimi mohli teda súčasne rásť a mohutnieť aj liečivé rastliny, ktoré sa bežne zbierali a pomáhali pri prevencii i liečení chorôb. Kosilo sa ručne, kosami, čím korene rastlín boli minimálne poškodzované. Okrem toho kosci vykonávali ľadné pohyby vo voňavom dni pri východe slnka, také slovenské taiči a zvuk kosy za rannej rosy spolu so spevom vtákov pôsobil ako relaxačná hudba. Ľudia sa kvalitnému senu tešili a boli prírode vďační. Bola požívateľ pre domáce zvieratká aj na zimu či zdravá náplň do strožkov na spanie. Liečivé rastliny, ktoré stihli do kosby vyrásť, neskôr ľuďom zase odovzdávali svoju silu v podobe čajov, záparov, masťi či tinktúr. So senom a trávami zase dostávali domáce zvieratká aj prirodzené porcie liečiva, čo tiež pomáhalo ich dobrej kondícii.

Dnešná doba je iná. Mnohým ľuďom vadí už tráva vysoká desať centimetrov. Bylinky nemajú šancu vyrásť a vďaka za tento dar sa u nich stráca v nedohľadne. Kosačky porast nesekejú, ale drvia, čím sa rastlinky poškodzujú. Následne sa táto hmota nedostane väčšinou ani na kompost, kde je nenahraditeľnou zložkou, ale je na ťarchu a z veľa záhrad potom stúpa hustý dym z pálenia čerstvo pokosenej trávy, často zahalujúci celú dedinu.

Akoby sa u mnohých strácal cit pre prírodu a uvedomenie si, čo všetko nám poskytuje. Vďaka nej žijeme, zároveň nám lieči a regeneruje telo aj ducha, sme jej súčasťou, nie niečo viac. Skúsme si uvedomiť dary, ktoré z prírody dostávame a súčasne sa k nej správať šetrne.

Príkladom pre všetkých môžu byť trebárs naše ženy z Červeného kríža. Každoročne sa venujú zberu liečivých rastlín, a zároveň tomu priučajú aj deti z našej školy. Tak je šanca, že znalosť liečivých rastlín bude odovzdávaná aj ďalším generáciám.

Zbierajú sa väčšinou známy ľubovník, repik, materina dúška, žihľava. Chcem trochu upriamiť pozornosť aj na iné bylinky z našich lúk a záhrad, o ktorých liečivých účinkoch veľa ľudí ani netuší. Ďatelina lúčna, ktorú spomína už sv. Hildegarda, pomáha pri čistení krvi, trávení, menopauze, lieči žalúdočných vredov, kašľa a odporúča sa diabetikom. Z čerstvých aj sušených kvetov je výborný čaj a mladé lístky sa môžu pridávať do šalátov, polievok a omáčok. Neodporúča sa neustála konzumácia.

Rebríček obyčajný je veľmi vzácna bylina, ktorá pomáha snáď na všetko. Je vynikajúcou ženskou bylinou pri nepravidelnej bolestivej menštruácii či klimakteriu je dobré piť 3 x denne čaj. Na jednu šálku použijeme 2 čajové lyžičky, lúhujeme 5 minút. Je výborný aj na trávenie, naparovanie dýchacích ciest, migrény či na hojenie rán. Tu použite 4 čajové lyžičky na dva decilít vody. Robím z neho tiež tinktúru dochutenú medom. Slez nebadaný (jeho plody, chlebičky, sme ako deti jedávali) je vynikajúcim prostriedkom na obranyschopnosť organizmu, lieči zápal tráviaceho ústrojenstva, horných dýchacích ciest, rozpúšťa hlien. Niektorí liečitelia ho používajú na podporu liečenia rakoviny hrtana. Zbiera sa kvitnúca rastlinka, z ktorej varíme čaj. Jednu lyžičku lúhujeme v decilít vody 10 minút. Jemnučkými krásnymi kvietkami zase môžeme ozdobiť šalát.

Fialka roľná (ľudovo sirôtka) v podobe čajov je vynikajúca pri chorobách dýchacích ciest a pri liečbe detských ekzémov. Zbiera sa kvitnúca vňať. Okrem sušenia používam kvietky do šalátov alebo ich macerujem v našom domácom jablčnom octe. Ten dostane výbornú korenistú chuť, ktorá obohacuje rôzne šaláty.

Možno nás pri zberaní a spracovaní bylín poteší nejaký náš vlastný rituál. V tejto súvislosti zmienim napr. zber liečivých bylín v deň, ktorý je opradený legendami a tajomnom, a to na svätého Jána. Ja sama sa snažím, v závislosti od počasia, tento rituál dodržiavať. Možno sa pousmejete, a tak zacitujem vetu, ktorú som našla niekde na internete: „A človek skôr tuší, než vie, že keď Príroda hovorí, smrteľníkom náleží mlčať.“

Ako som písala vyššie, budme vďační za to, čo nám rastlinky poskytujú. Pri ich zbere sa pokúsme vnímať ich silu a krásu a zbierajme také množstvo, aby z nich zostalo nielen pre ostatných zberačov, ale aj pre vlastnú obnovu bylín.